

KADONNEITA RAKENNUKSIA KOKKOLAN KESKUSTASTA

Monipuolinen rakennuskulttuuri on joutunut antamaan tilaa
kaupungin kasvulle ja nykyaikaistamiselle.
Joko purkamalla tai tulipalojen uhreina.

Kadonnut rakennuskulttuuri

Lars-Eric Thylin / 2022

Koottuja kuvia taloista ja rakennuksista jotka ovat joutuneet väistymään Kokkolan kehityksen tieltä

1960-luvun jälkeinen purkuinto tuhosi monta upeaa rakennusta ja monta hienoa arkkitehtonista yksityiskohtaa on hävinnyt.

Harva arvorakennus on restauroitu toimivaksi myös uudelle aikakaudelle.

Olemmeko tyytyneet siihen, että Neristan saa toimia kaupunkimme historiallisena kohteena ja muu keskusta saa osakseen raskaita betoni-laatikkoja - ilman arkkitehtonisia yksityiskohtia.

1960-luvun jälkeen on noin **90** taloa ja rakennusta kadonneet kaupungin keskustasta:

• Pitkänsillankatu	28 kpl
• Isokatu	20 kpl
• Rantakatu	10 kpl
• Torikatu	32 kpl

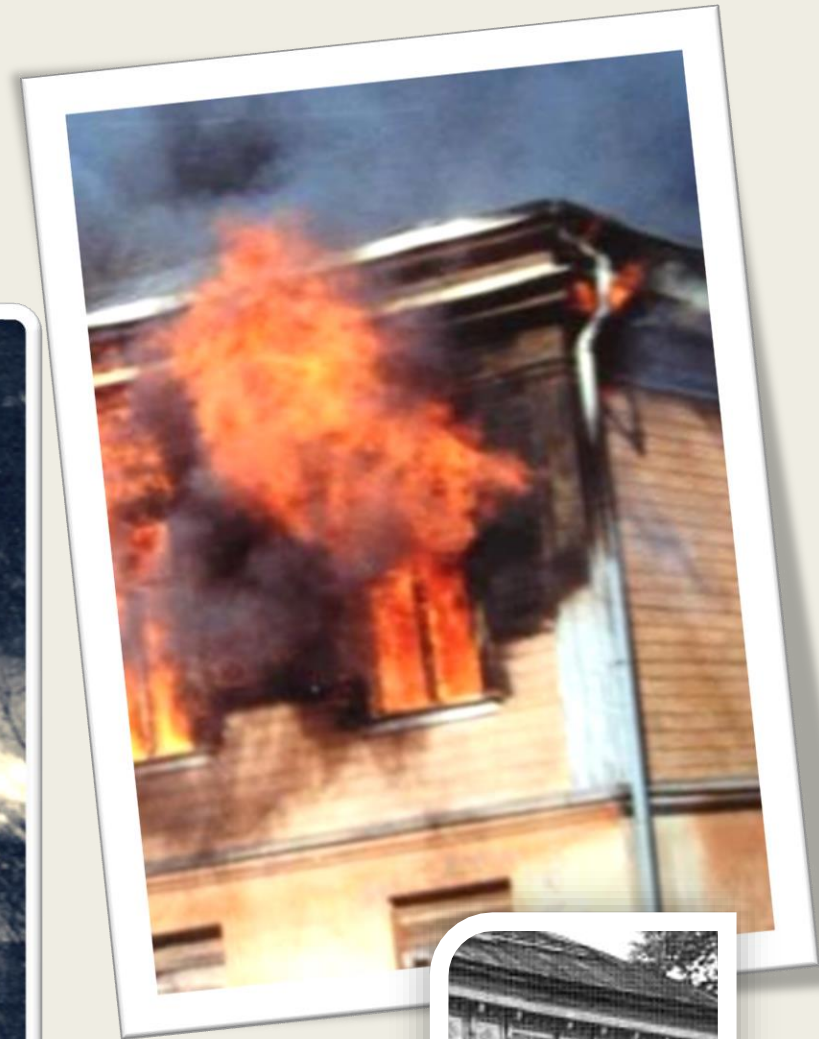
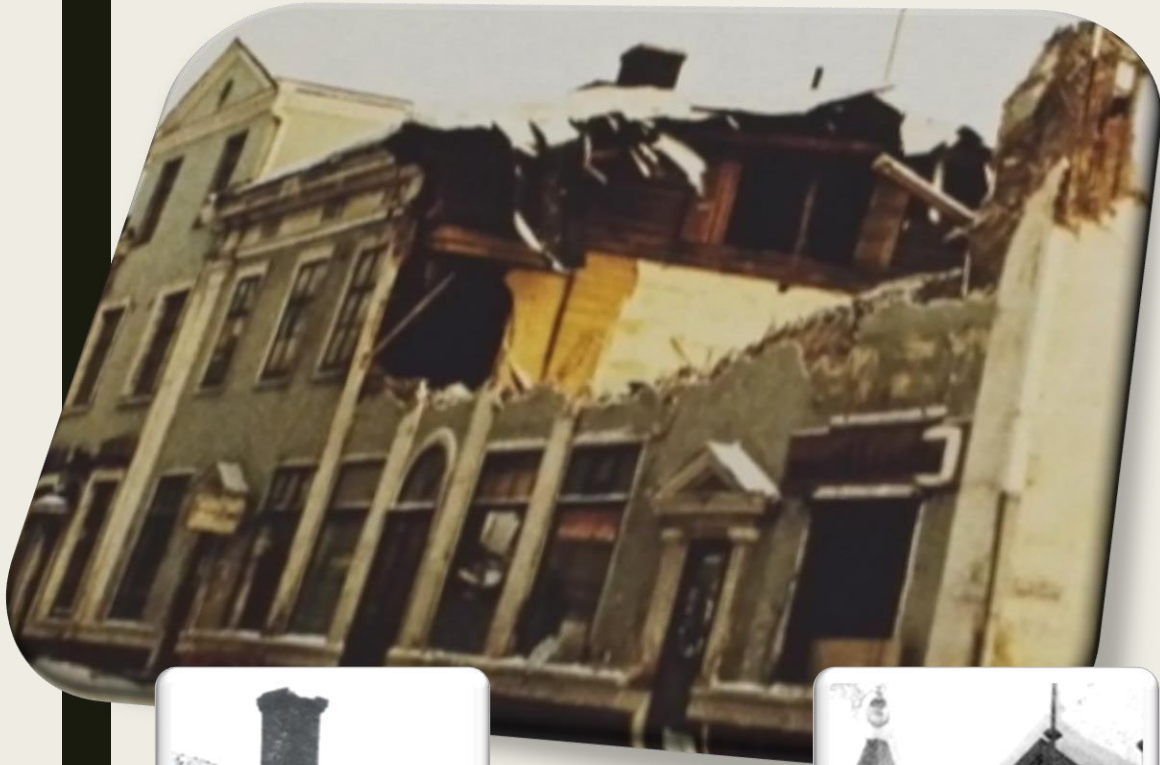
Tietysti moni näistä olivat "aikansa lopussa", eikä restaurointi ollut taloudellisesti perusteltua.

Lars-Eric Thylin

Mediakulma silloin ennen..

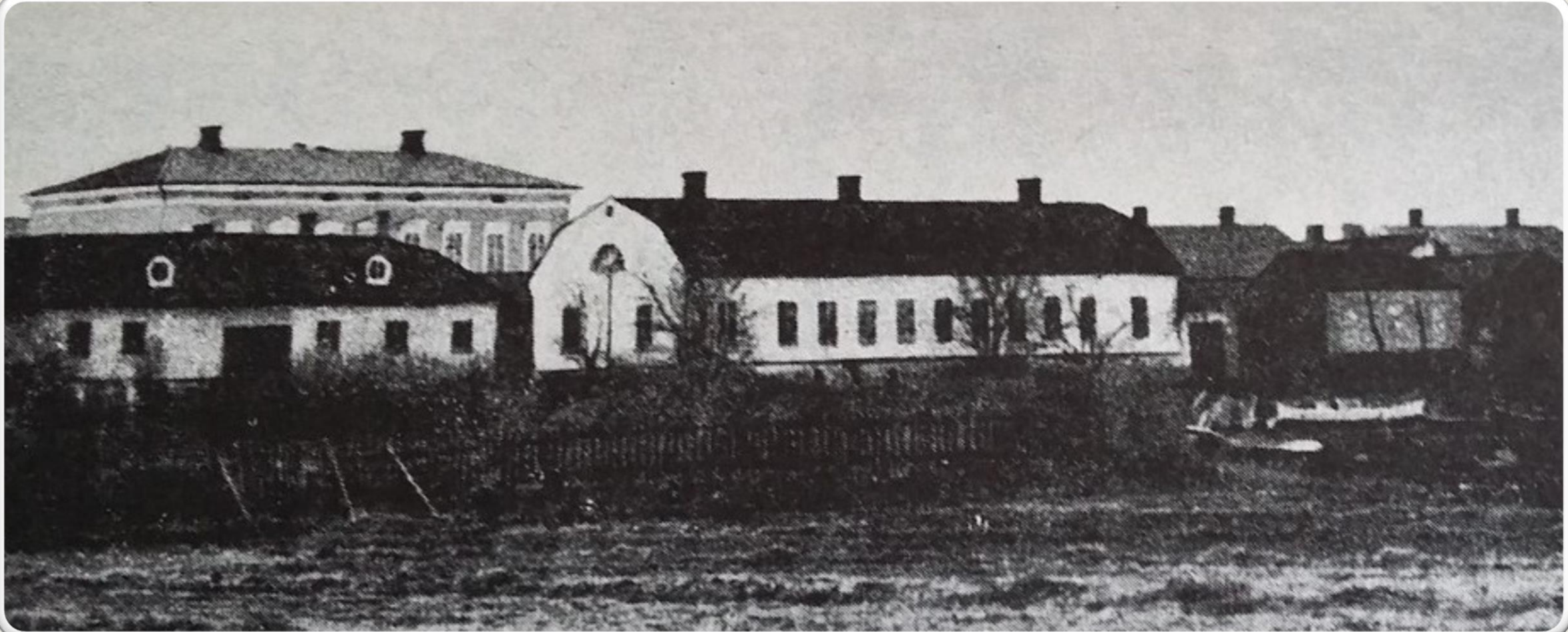

*Pois tieltä !
Antakaa tilaa
Uudelle !*

Kaupungin ensimmäinen kivitalo

Joachim Donner 1806

Kuva vuodelta 1870

Osa rakennuksesta on vielä jäljellä
nykyisessä Seurahuoneessa

Joachim Donnerin talo

Toinen kerros rakennettiin
1800-luvun loppupuolella

Kuva otettu ennen meijerisillan
rakentaminen v. 1905

"Donnerin ranta"

1901

KOKKOLA.

"ALFA" V-1921

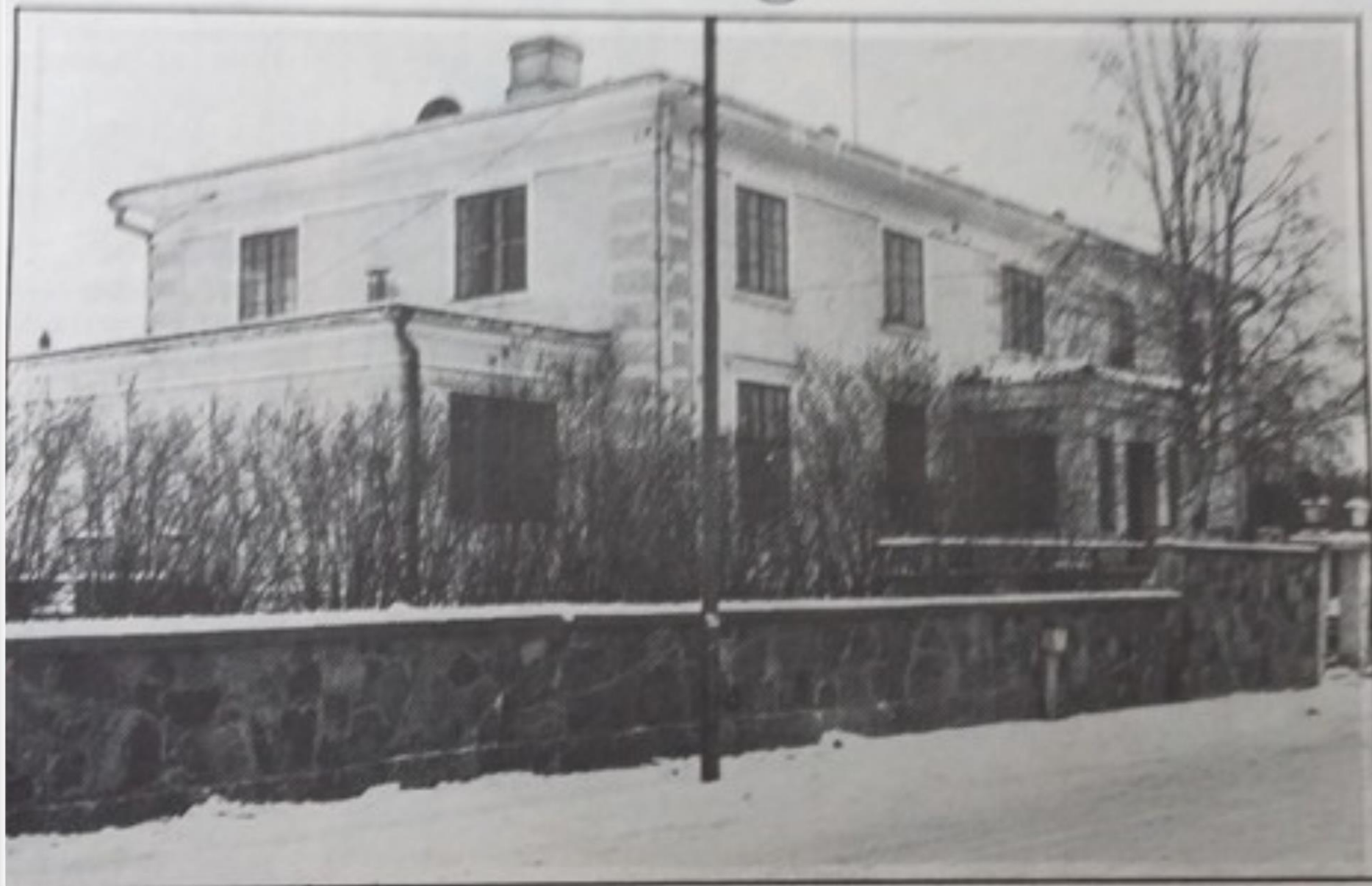

RODENIN TALO

Rakennettu 1924
Konsuli Astley Rodén

Svenska gården

Svenska gården muhkeine kivimuurineen oli kuin köyhän kaupungin palatsi.

Talo paloi 1974 (KHRM)

Rodenin talo

Hotelli Commerce

Palo 1893. Nykyisin Kokkolinna.

Sällskapsklubben toimi rakennuksessa

Tupakkatehdas

Tehdas rakennettiin vuonna 1763
ja Tehtaankatu sai nimensä
tupakkatehtaan mukaan.

Gamla Karleby - Kokkola

15/10

Ohlsson

Otto Rodénin talo
Isokatu 2
1892

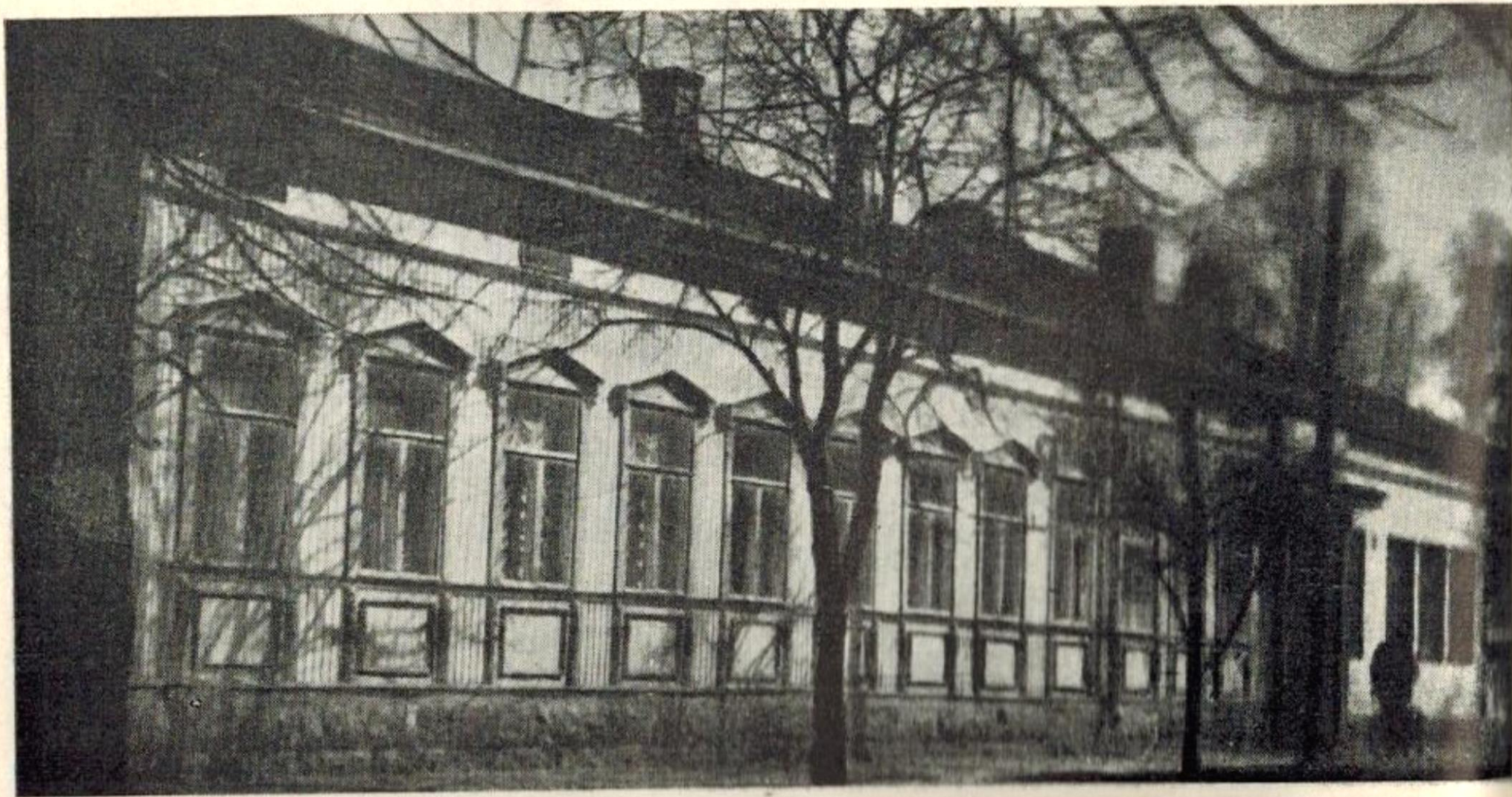

Isokatu 2 – KOP:n kiinteistö 1920-luvulla
(Kokkolinnaa vastapäätä)

Suunnittelijana Alvar Åkerman

Kansallis-Osake-Pankki Isokatu 2
Kansallis-Osake-Pankki Storgatan 2

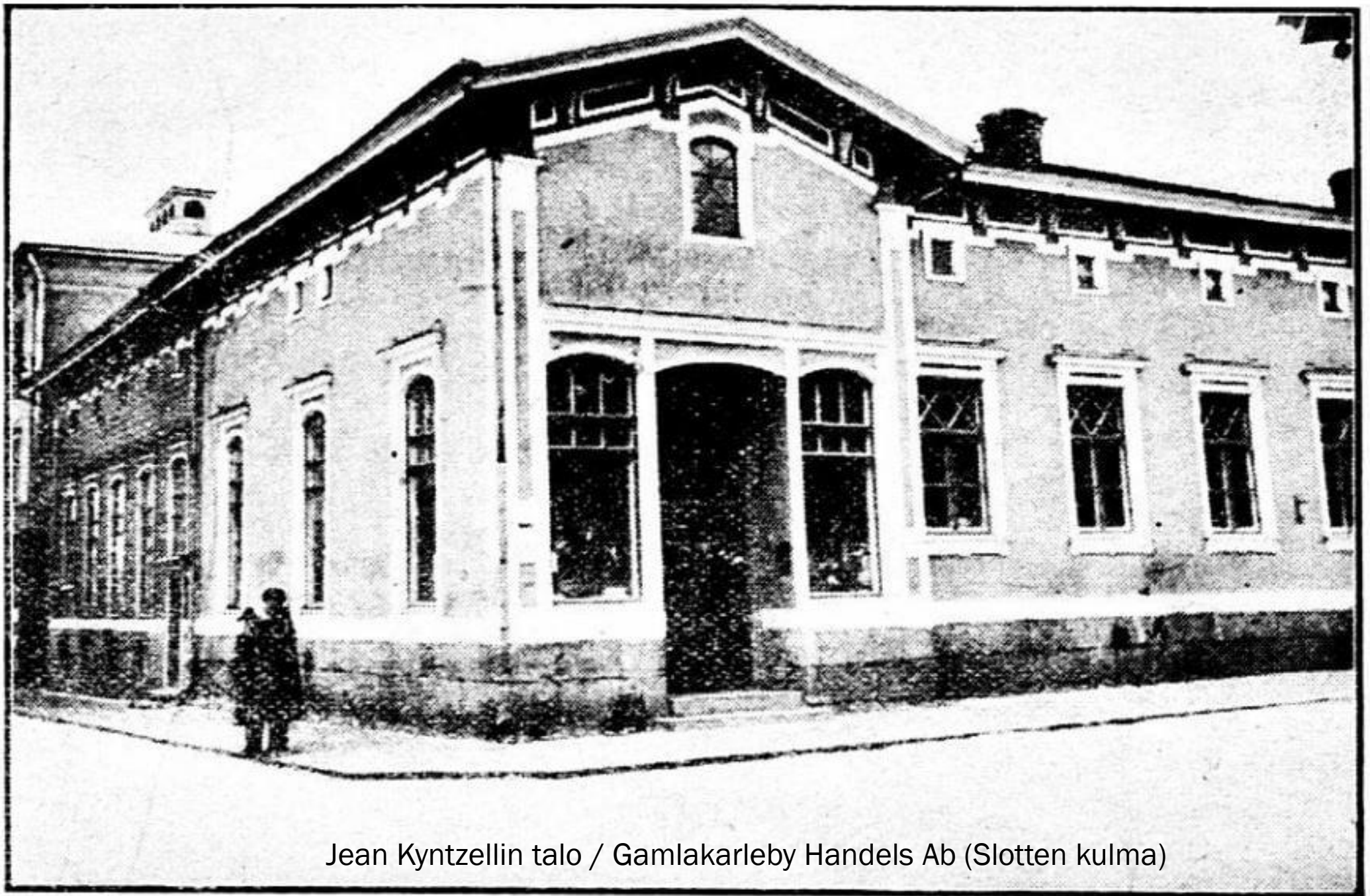
Taloja hillityssä tasapainossa..

Gamlakarleby
Kokkola v. 1903.

Isokatu 1903

Jean Kyntzellin talo / Gamlakarleby Handels Ab (Slotten kulma)

Boehmin talo
Isokatu 6
(Nykyinen OP)

Kauppia Axel Böckelmanin rakentama vuonna 1829

1980

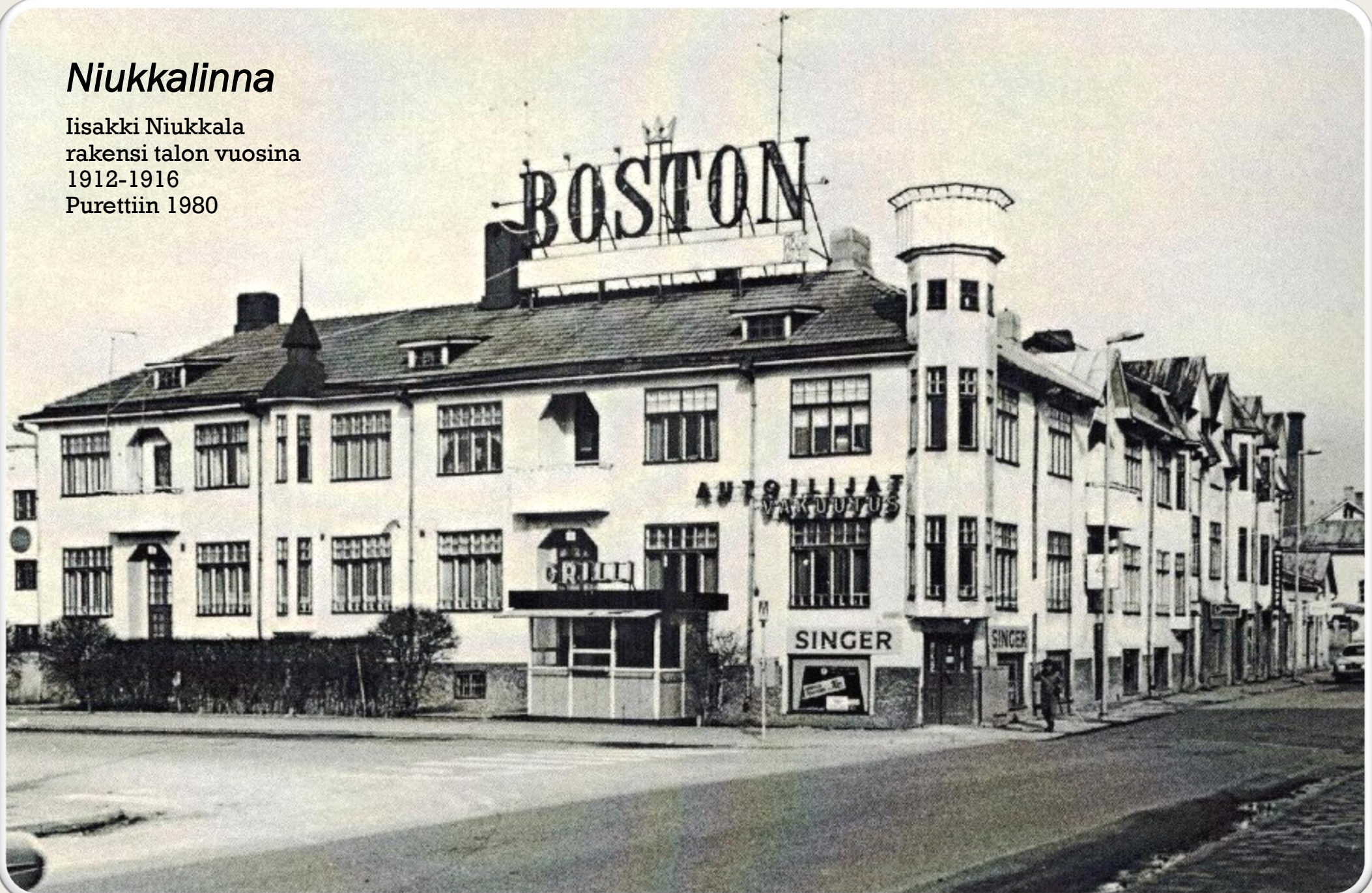
Kuva: Leo Torppa

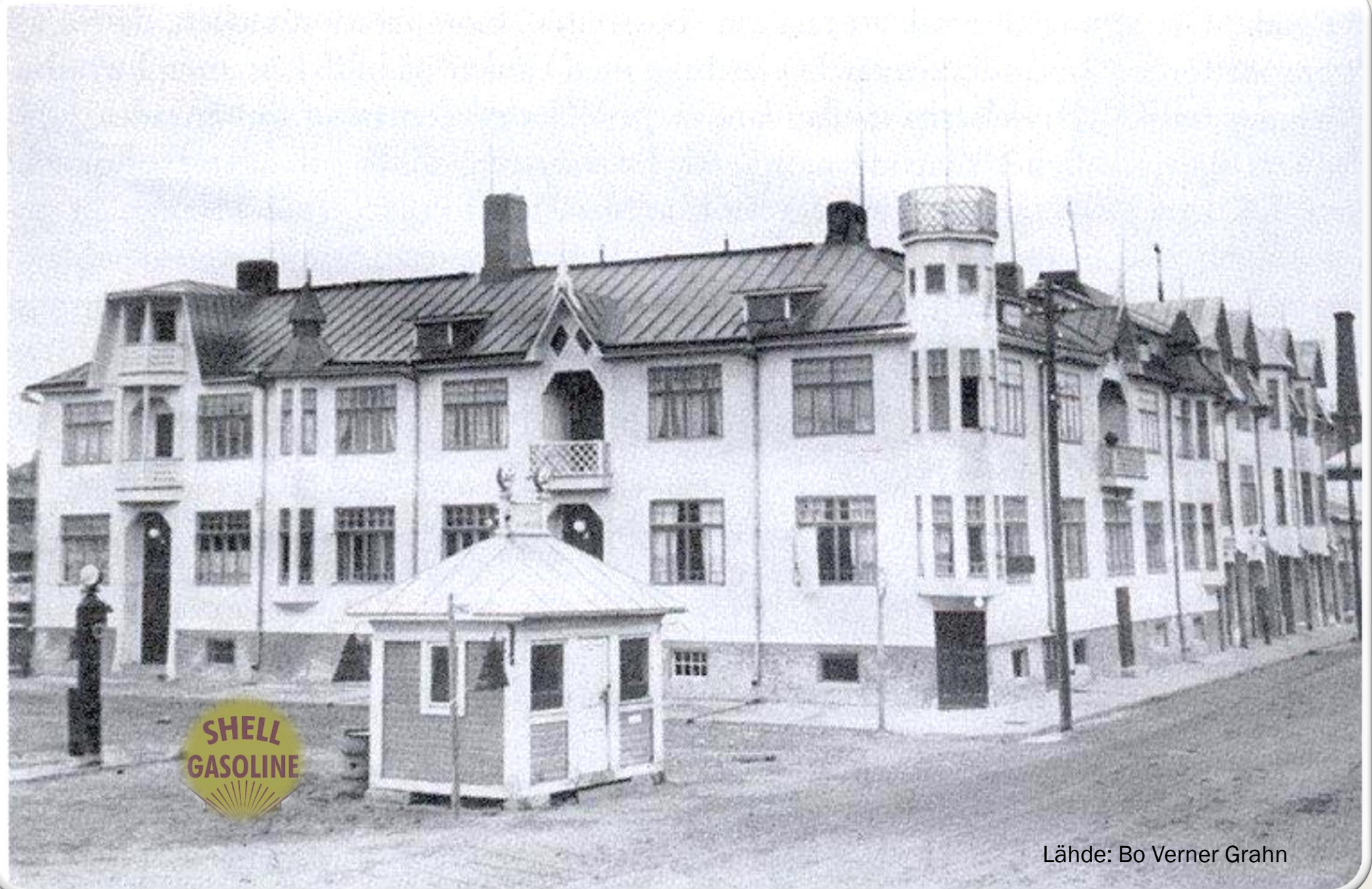

Kuva: Peter Slotte

Niukkalinna

Iisakki Niukkala
rakensi talon vuosina
1912-1916
Purettiin 1980

SHELL
GASOLINE

Lähde: Bo Verner Grahn

Niukkalinna - Meijeri

Niukkalinna

1979

H.Kangas 1968

Kauppahalli - Isokatu
Sähkölaitos 1905 (Fronterus & Strengell)
Kauppahalli 1909 (Alvar Åkerman)

Länsipuiston paviljonki

1899-1958

Gamlakarleby, Västra parken

Gamlakarleby
Kokkola

Parkpaviljongen
Puistopaviljonki

Länsipuiston paviljonki

1899-1958

Länsipuiston paviljonki

Mannerheiminaukio

Palo
1972

Leo Torppa

Alfr. Björklunds tukkuliike.
Paloi 1960-luvulla

Torikatu / Isokatu

Alfr.Björklundin tukkuliike

Torikauppaa vanhalla
kauppatorilla

Alfr. Björklundin huvila Ykspihlajassa

Kuva: Keijo Jokisen arkisto

Nikkilän myymälä ja Pika-Baari, VaPe ja Hagan makkaratehdas - Pitkäsillankatu

Pitkäsillankatu
1960-luvulla
(Kuva: Leo Torppa)

Kuva: Leo Torppa

Pitkäsillankatu – Björkmanin talo (Ermo) ja
Öllersin Kauppatalo (Prests)
Molemmat rakennettu 1862

Eglé Björkmanin talo – Isokatu
(Nyk. "Ermon" kiinteistö)

Rakennettu vuonna 1862

Isokatu 11
Björkmanin talo
1862
Nyk. "Ermo"- kiinteistö

Keskustan viimeinen
rautakauppa
”Björkmanin talo”
Uusittu 1959

ISOKATU 29
Elokuva Central

Jacob Donner rakennutti talon ja harjoitti siinä kauppaa rakennuksen katukerroksessa.

Alvar Åkerman suunnitteli Central vuonna 1907

Elokuvaosa "Central" ja päärakennuksen puuosa paloi vuonna 1919.

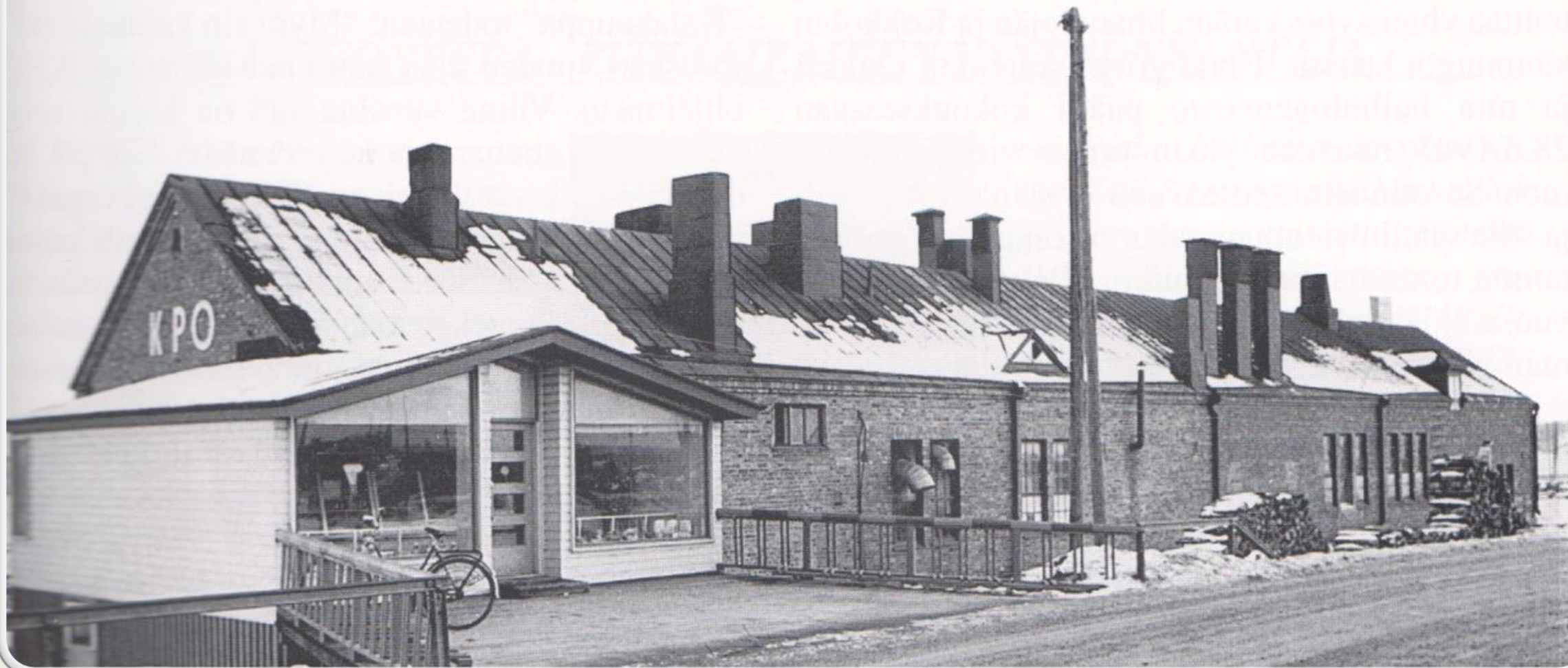
"Mercurius"-yhdistys jälleenrakensi päärakennuksen ja jatkoi kahvila-toimintaansa yläkerroksessa.

1907

KPO:n teurastamo Vaasantiellä
(Nyk. Prisman liittymä)

KPO:n teurastamo Vaasantiellä
Sandströmin puusepänerastas

Rautatieläisten asunnot

VR
asunnot

Libeckin Sairaala - Sairaalankatu

Libeckin synnytysosasto – Sairaalankatu (Entinen Alkulan koulu)

TERVEYSKESKUS
TALOUSTOIMISTO →
← VUODEOSASTO I

HALSOVÄRDCENTRAL
EKONOMIBYRÅ →
← BÄDDAVDELNING I

Pitkänsillankadun ja Hakalahdenkadun kulmauksessa
Taustalla Atomo

Kuva: Leo Torppa

Kuva: Vanaja Viesti / 1964

Atomio Oy:n liiketalon komea julkisivu Pitkäsillankadun puolelta nähtynä.

ATOMO - Pitkäsillankatu
Rakennettu Runar Nyströmin
autoliikkeelle
Entinen Norrgård

Hakalahden poliisiputka
Pitkäsillankatu

Kuva: Leo Torppa

Hakalahden poliisiputka – Pitkänsillankatu
1928 / kieltolain aikaa

Myöhemmin KePa:n Esso-asema

Kuva: Thylinin arkisto

Kuva: Leo Torppa

Fennia baari / Vicki Nehrenheim - Pitkänsillankatu

Ristirannankatu
Anderssonin korjaamo

Kokkolan Kauppakomppania – Pitkäsillankatu
Jan Forsénin rakentama 1839

Kokkolan Kauppakompanian vanha tehdas (Anttilan P-talo) - Pitkänsillankatu

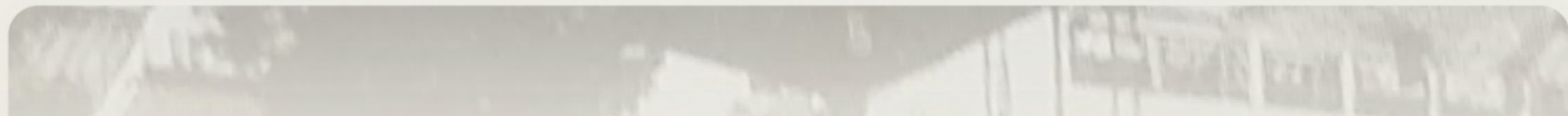
V. Orellin Maalausyritys ja Kenkäkauppa - Pitkäsillankatu

Kahvila – Ruokala
Nyk. Halonen (Åström)

Åströmin piharakennukset
Kahvila ja ruokala

VNB/KHRM

Torikatu 25, veljekset Nybergin talo, Ford automyynti.

"KeLe"

Nybergin talo

Tavikatu

Metodistien Emanuelkirkko

Pitkäsillan- ja Kustaa Aadolfinkatujen kulmassa

Taloa rakennettiin vuonna 1890 ja purettiin 1974.

Torikatu

GaTel

Isokatu 22
Café Fenix

Säästöpankki / Isokatu 5

Keijo Jokinen

Säästöpankki ja Niemen talon saneeraus, Isokatu 7, 1940-1950-luvulla

1802

Isokatu 8 - Gustaf Libeckin talo - myöh. Herrmanson
(Maxim)

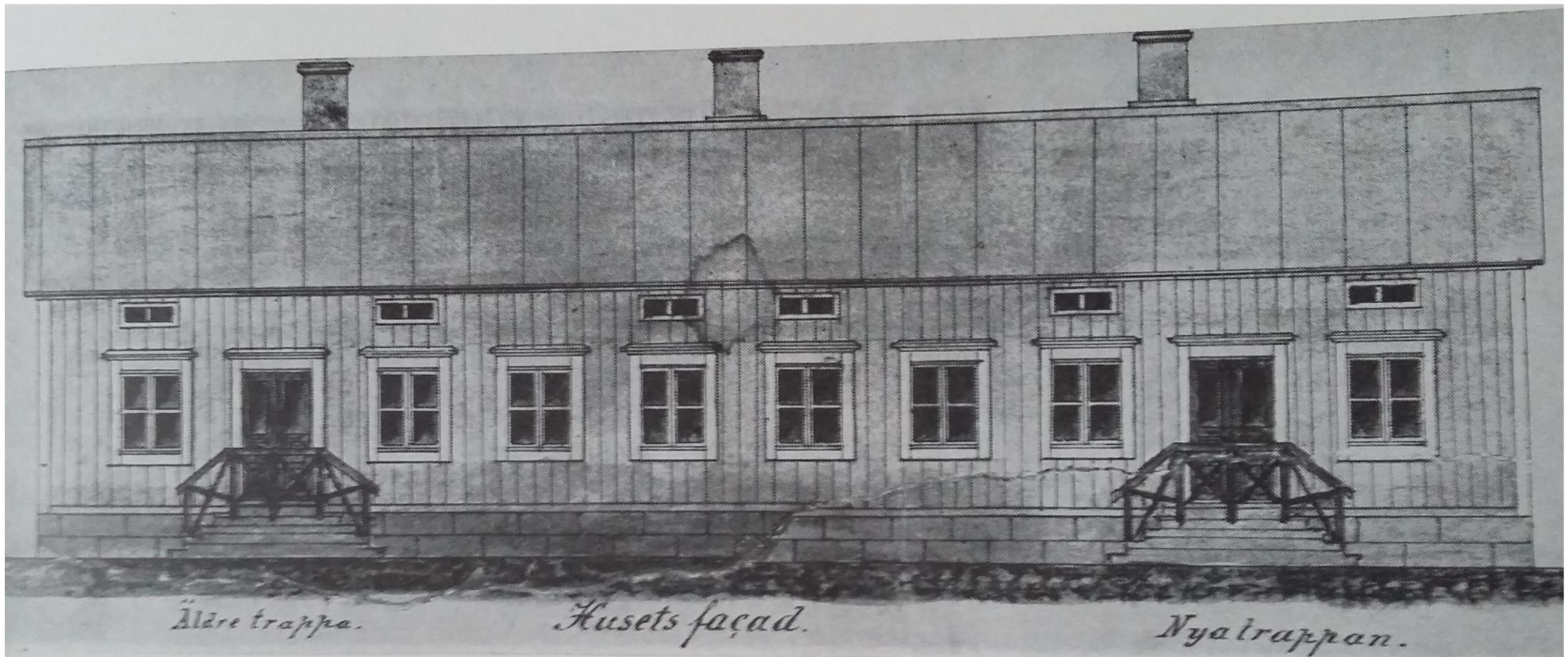

Bild 20. Libeckska gårdens fasad mot Storgatan.

Rakennusvaiheet: 1760 / 1786 / 1802

Gustaf Libeck/Hermansson

Gustaf Libeck/Hermansson

Boehmin talo

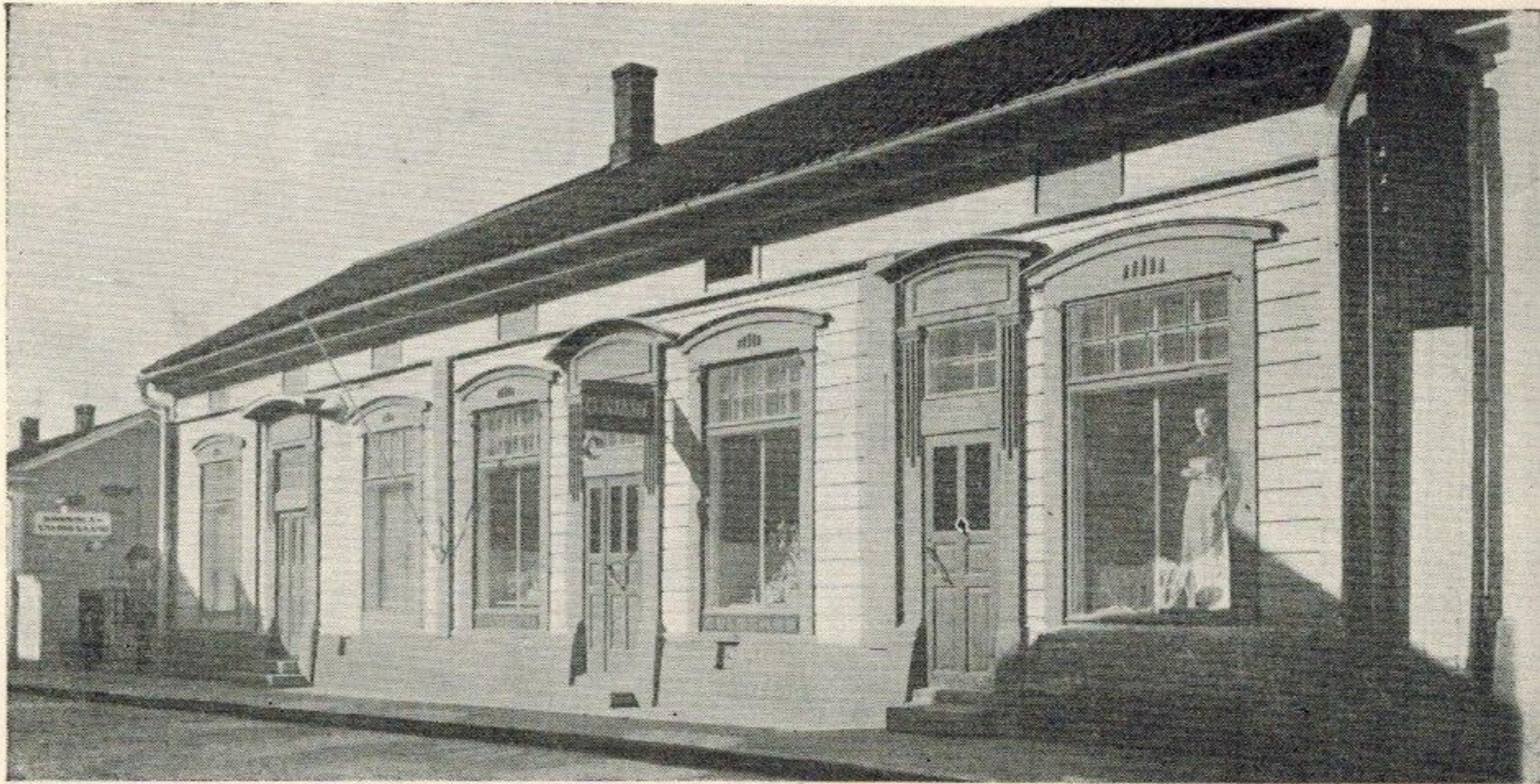
gården

Stockholm—Gamla Karlavägen
Järnkärl—Storagården

Ravintola Furu – Kulmassa apteekki - Mannerheiminaukio

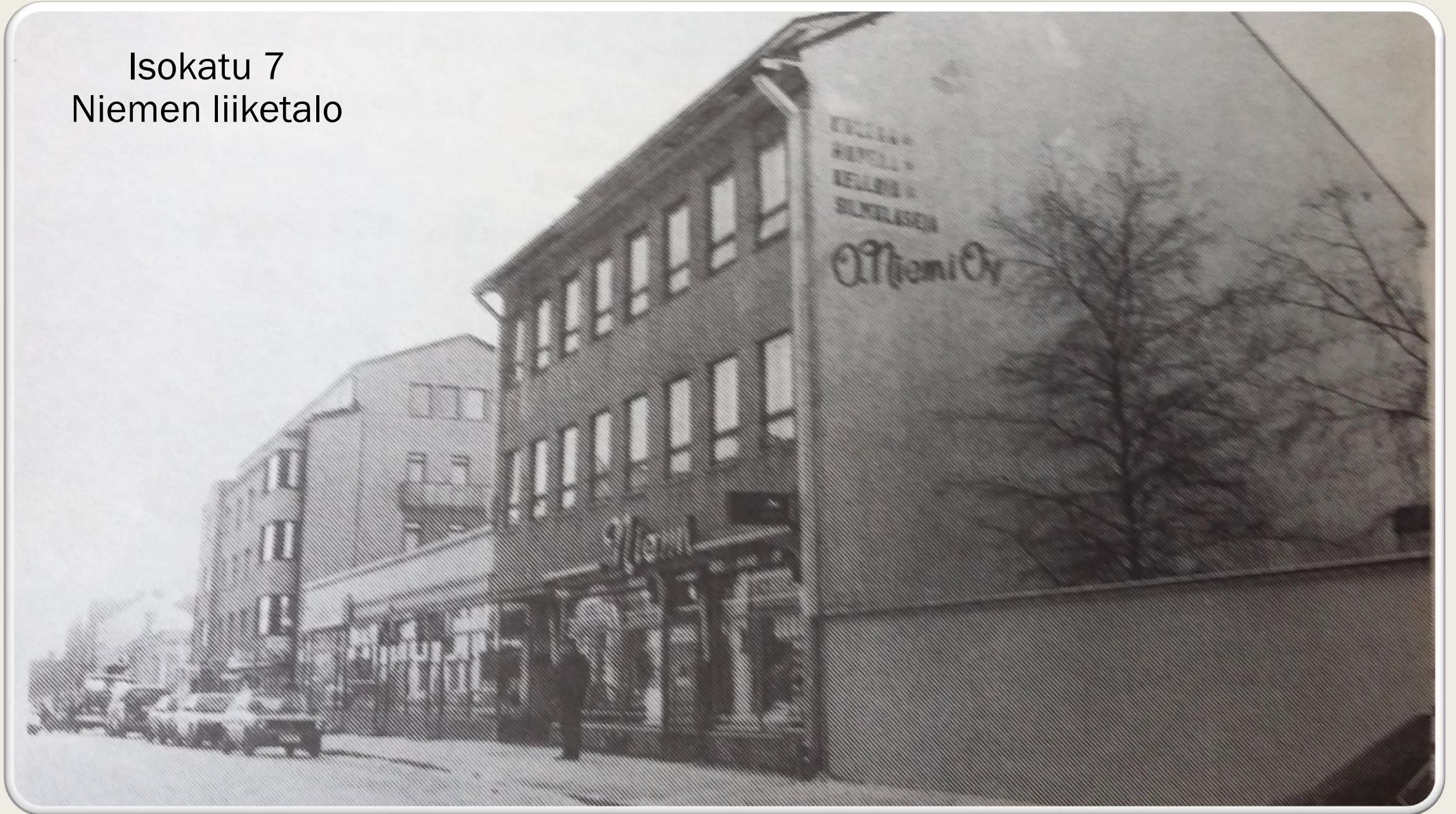

*Kultaseppä O. Niemen liiketalo Isokatu 7
Guldmed O. Niemis affärshus Storgatan 7*

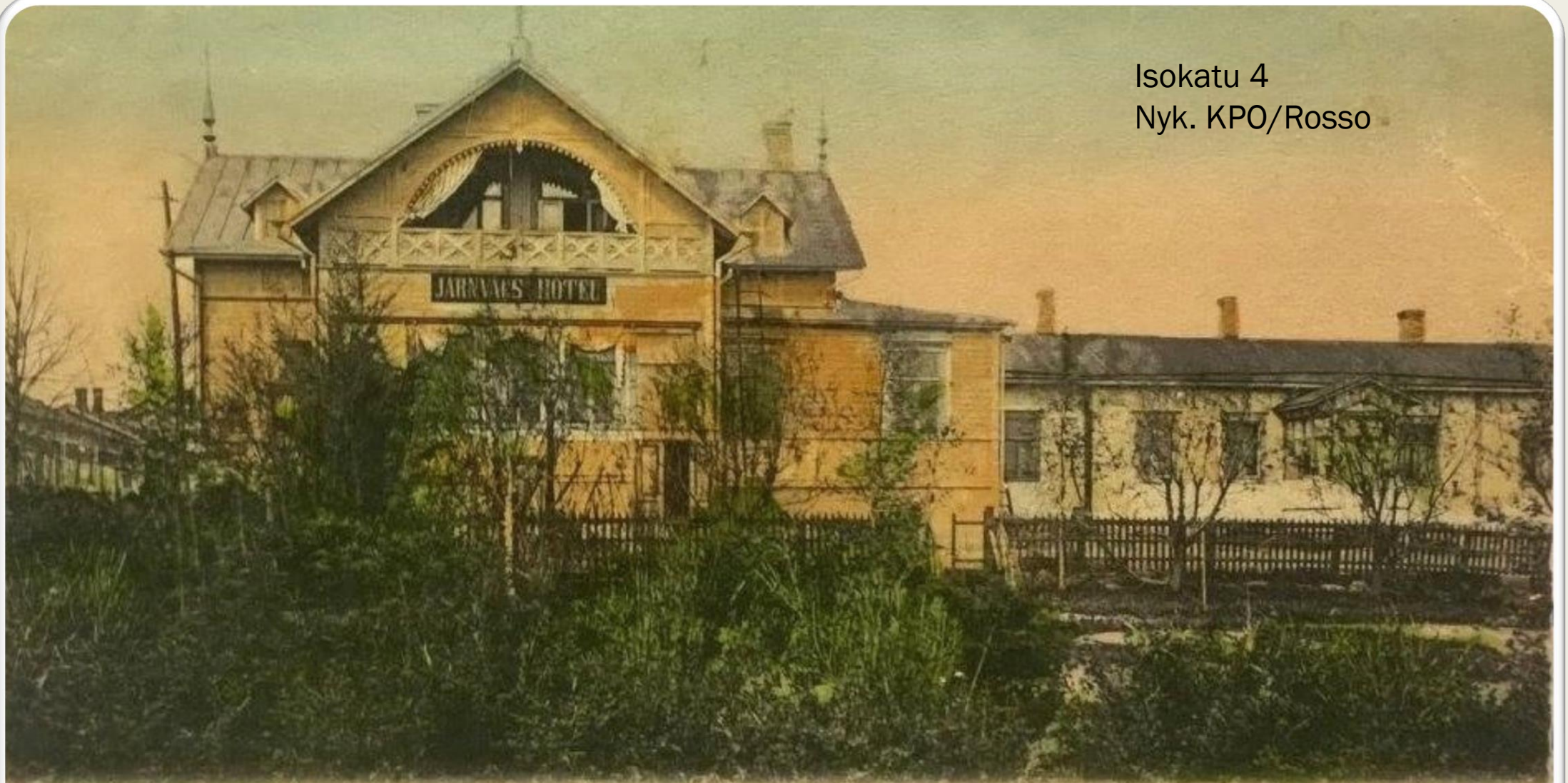

Isokatu 7
Niemen liiketalo

Isokatu 4
Nyk. KPO/Rosso

Gamlakarleby. Järnvägshotellet.
Kokkola. Rautatienhotelli.

KPO:n liiketalo – Entinen Rautatiehotelli – Isokatu 4

KPO - mäki

Kokkolinnan ja ruots.
lyseon välissä

Kailan talo
Nyk. Mediakulma

Kailan talo
Nyk. Mediakulma

Vilkas rakentaminen
Kokkolan Autoliike
Sokos tavaratalo

Kailan talo

Rantakatu 7/9 jossa Poliisitalo taustalla / 1940
Nyk. Maxim

Jakob Finnälän tupakkatehdas 1870-

Kuva: Museokuvat/Synnöve Ahlbäck

Rantakatu 7/9
Nyk. Maxim

Tupakkatehdas

Finnilän tupakkatehdas lienee sijainnut Rantakadun ja Tehtaankadun kulmauksessa. Sen piipputupakka ja sikarit Kokko ja Jägaren olivat hyvin suosittuja eri kuluttajapiireissä. Jakob Finnillä kuoli 1891.
(Annikki Wiirilinn/1987)

Rantakatu
Nyk. Maxim

Donnerin talo on nykyään
restauroitu vuoden 1810
näköiseen kuntoon

Western
1978-

Kuva: Peter Slotte

Kyntzellin pihamiljöön kaupungin
keskustassa vuonna 1963

Poliisitalo
Rantakatu

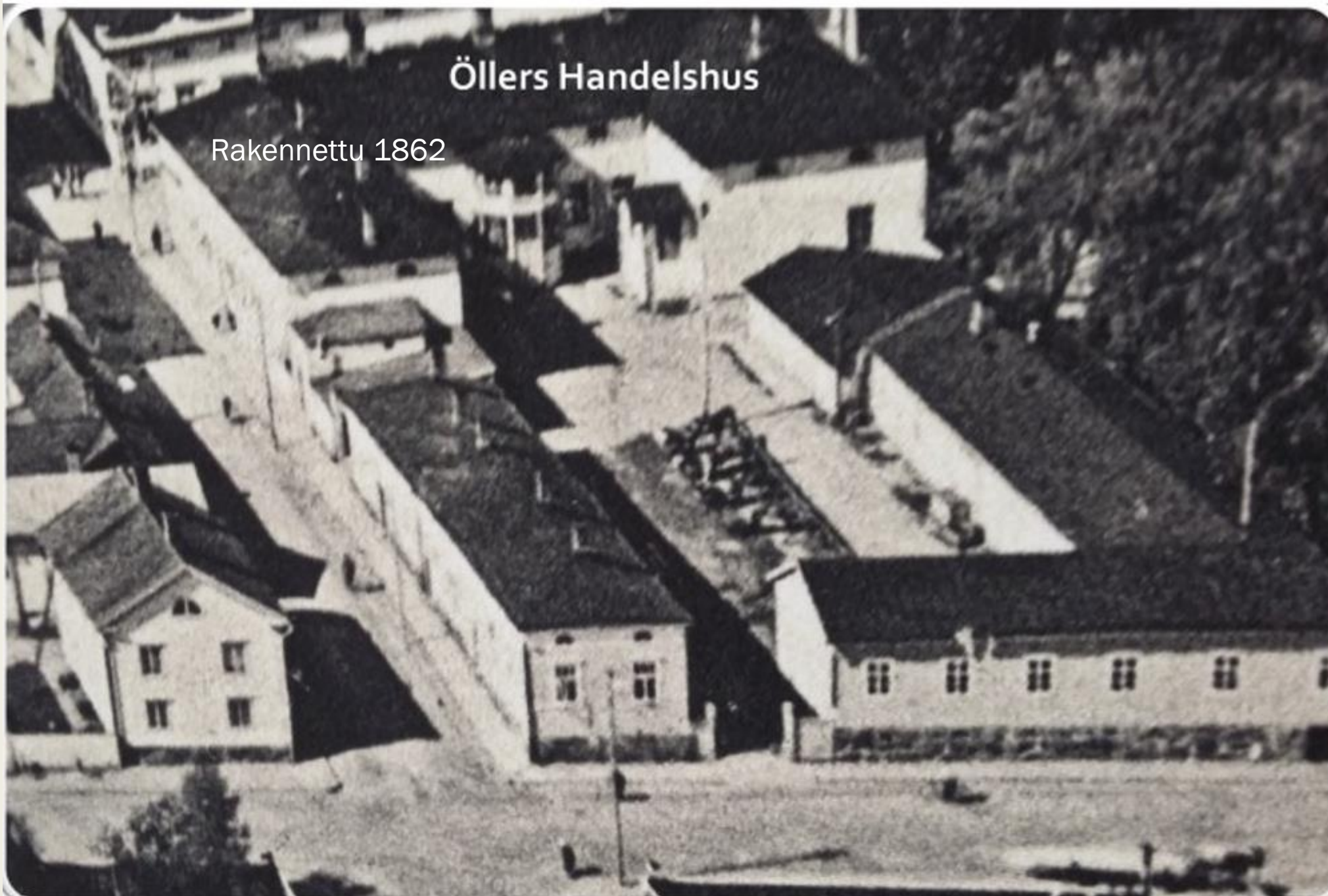
Rakennettu 1912 / Alvar Åkerman

Purkutyöt Prestin
uuden liiketalon tieltä
Kuva: Rolf Prest

Öllers Handelshus

Rakennettu 1862

Öllersin Kauppatalo
(nyk. Prest)
Rak.1862

Pitkänsillankatu
(Nyk. Myllytalo)

Vuotaliike Verner
Mattsson 1927

KHRM

Werner Mattsonin talo.

Pitkänsillankatu
Werner Mattsonin talo

Mattssonin Mylly – Pitkäsillankatu
(Myllytalo)

Nykyisin Halpa Halli

Tehtaankadun silta – "Pikkusilta"

Tehtaankadun silta 1949
"Pikkusilta"

Savolaisen talo

Tehtaankatu

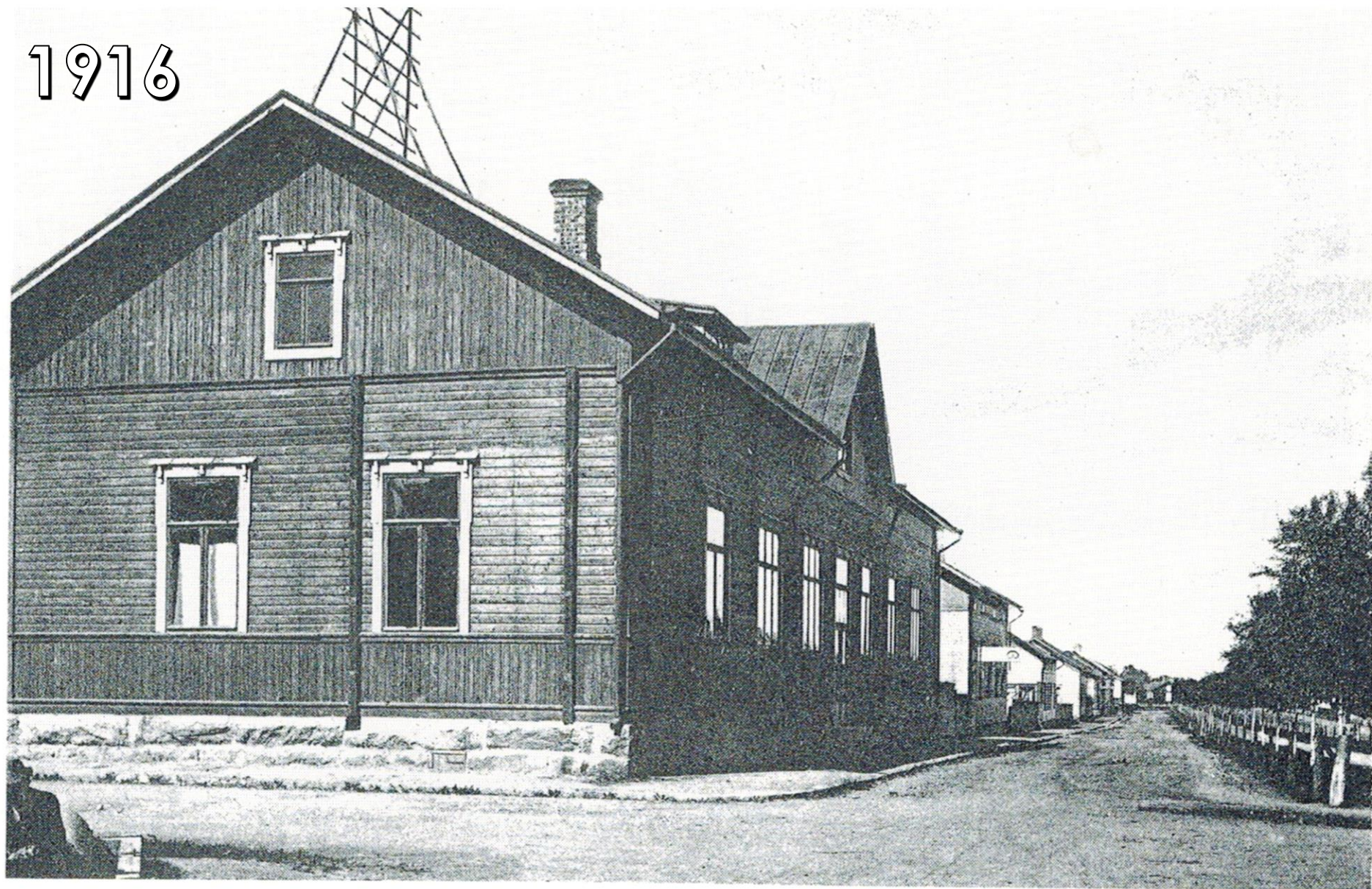

Entinen synnytysosasto ja lääkäriasunto

1916

Kokkolan tapahtumissa talvella 1918 oli silloinen emäntäkoulu Torikadun ja Bulevardin kulmassa tärkeä muonituspaikka.

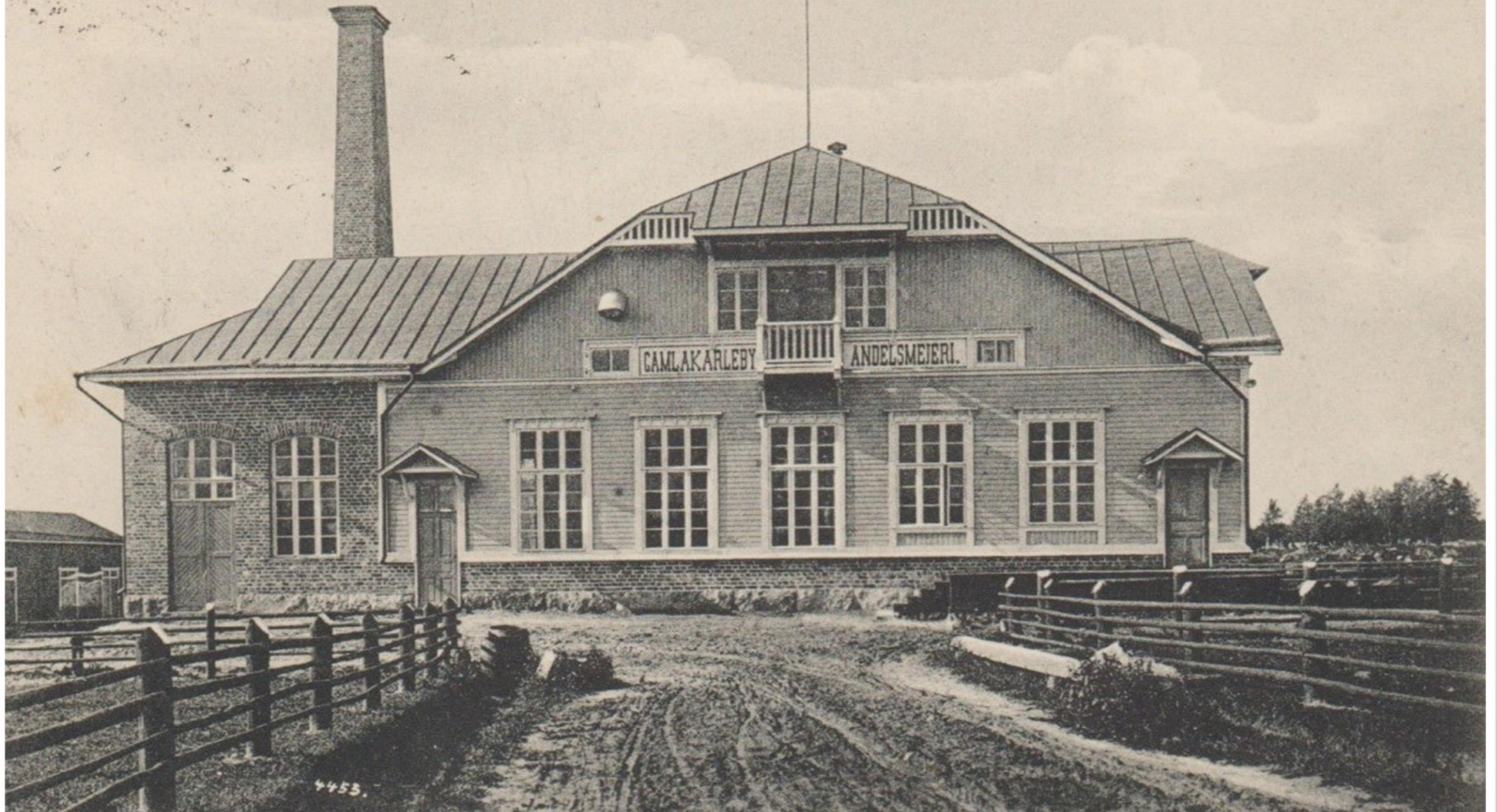
Boulevardsgatan
Boulevaardinkatu
Kokkola - Gamla - Karleby

Emäntäkoulu

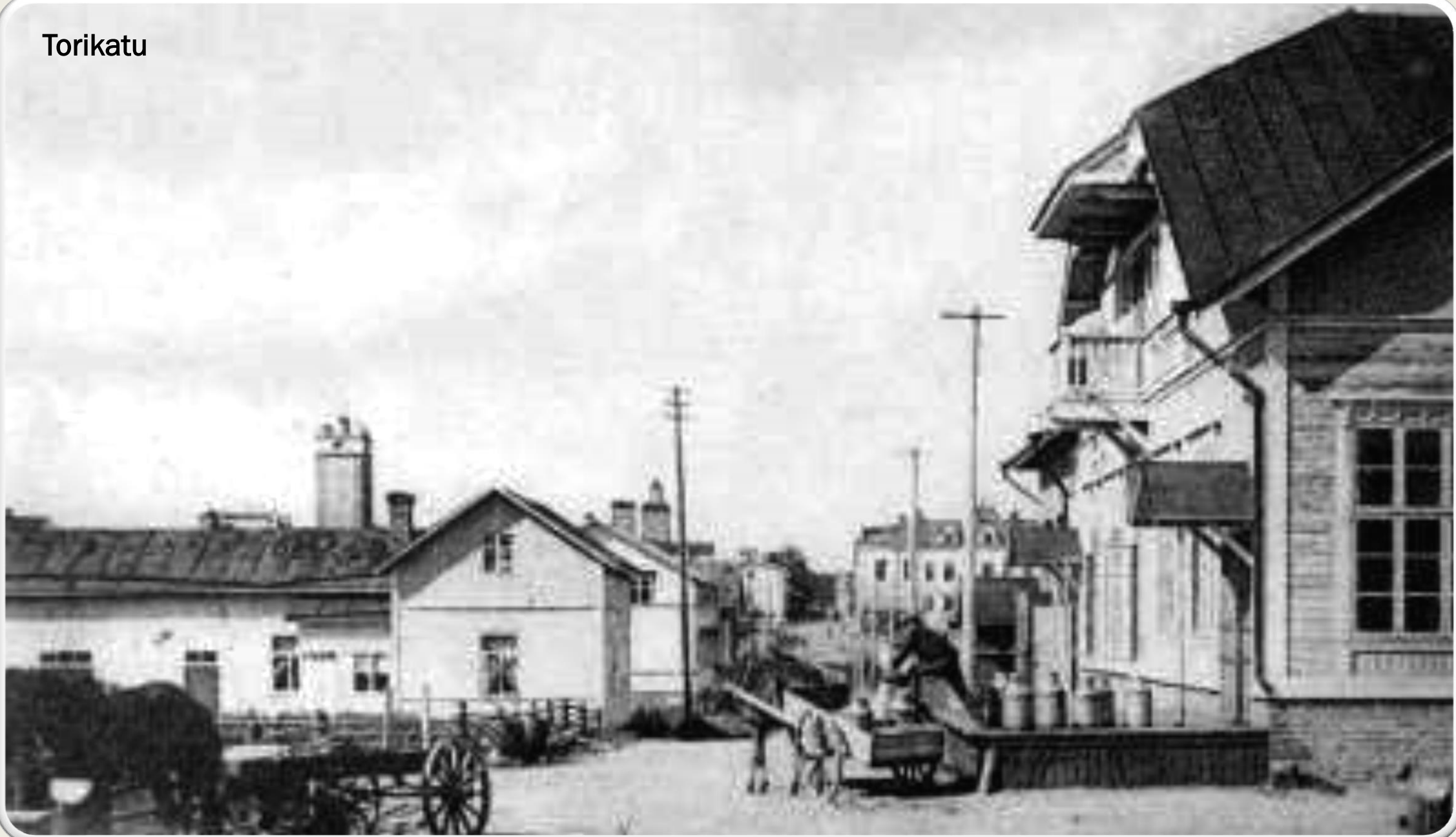

1905 - 1961

Gamlakarleby Andelsmejeri. Kokkolan osuusmeijeri.

Torikatu

Kokkolan Osuusmeijeri
Torikatu

Torikatu

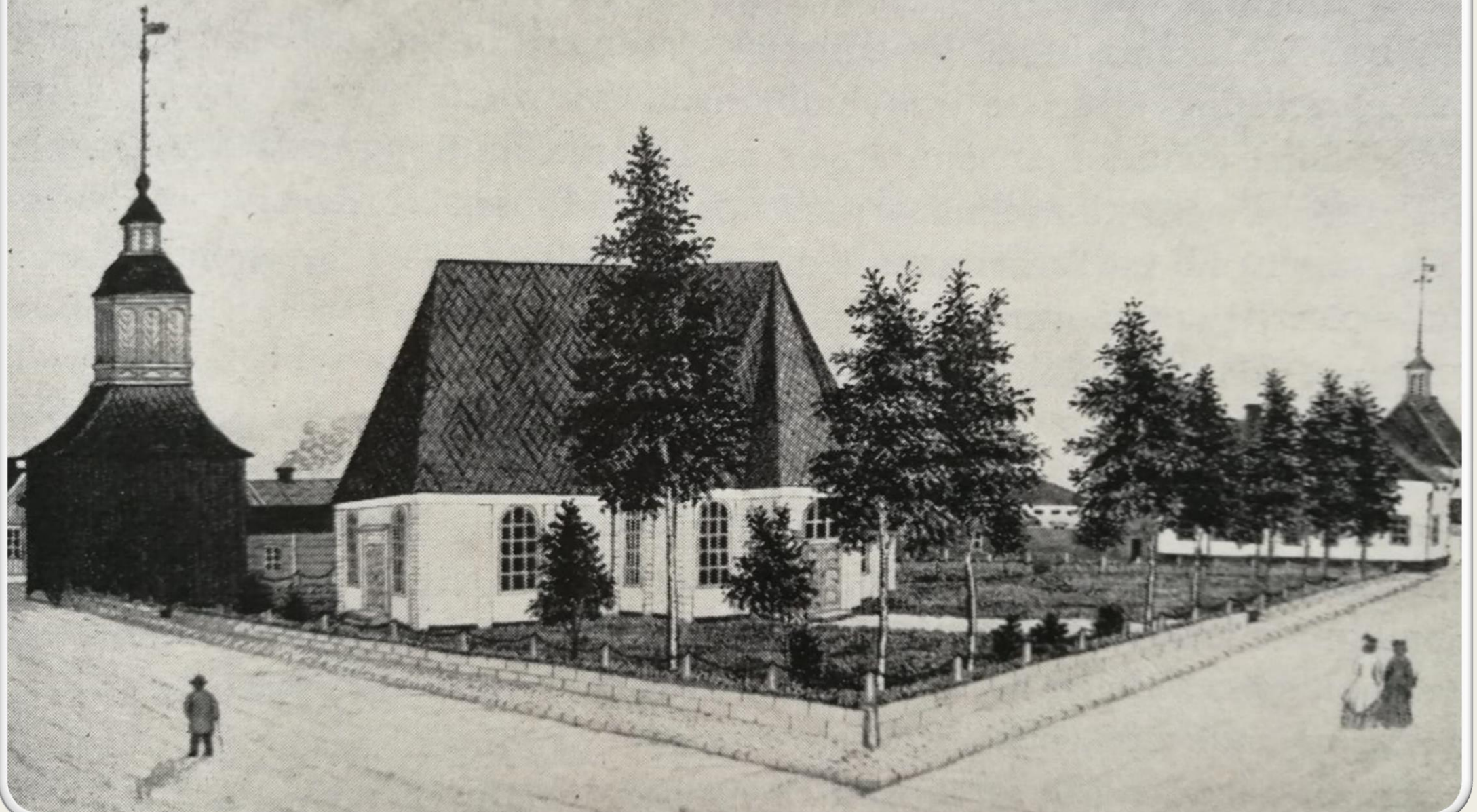
Café Norrbaggen

1842 - 1954

Vanha paloasema kirkkoa vastapäätä
Torikatu

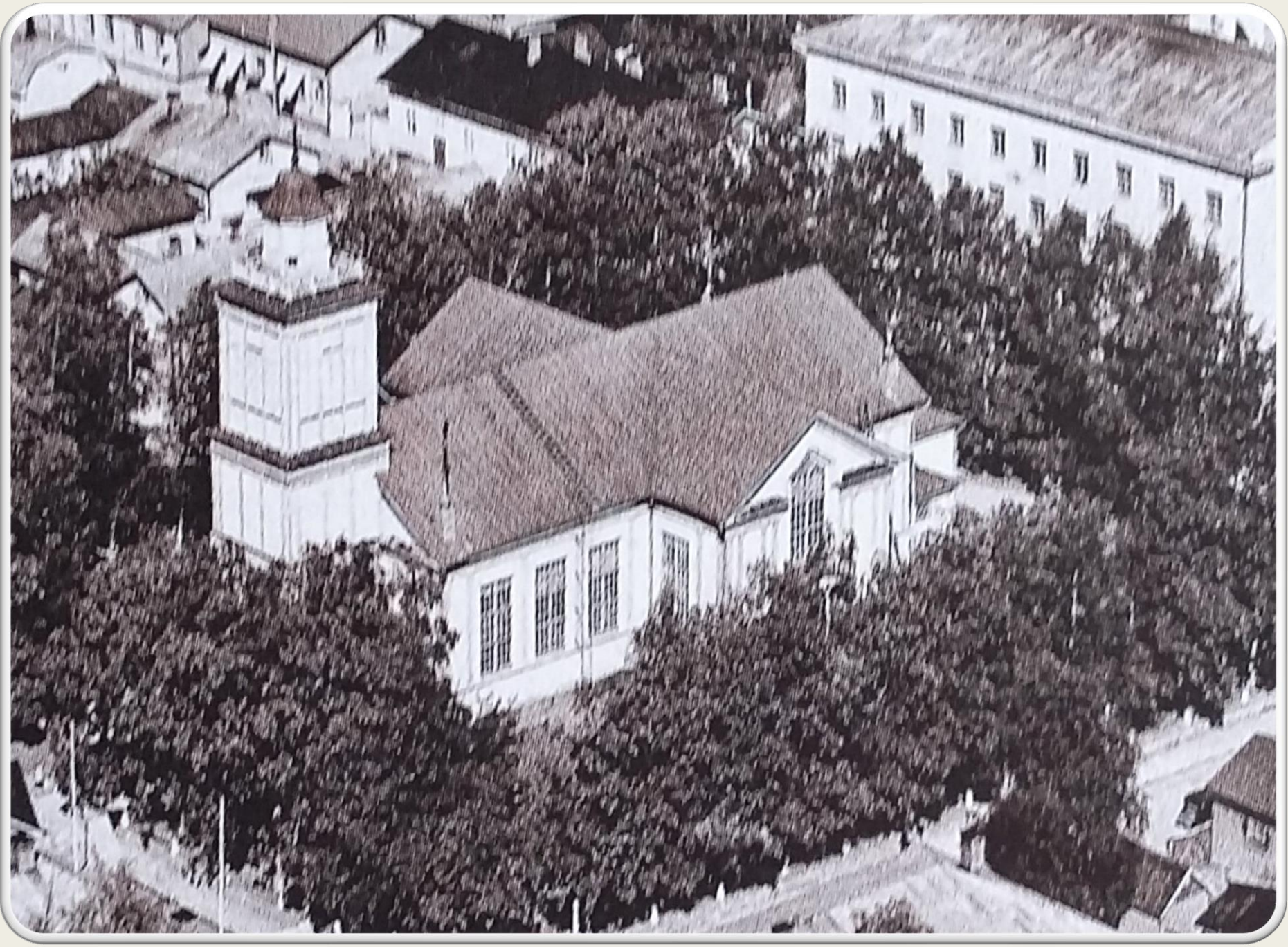

1654-1876

1877-1958

Palo
1958

*Ab Gamlakarleby Handelskompani
Kokkolan Kauppa- ja Komppania Oy*

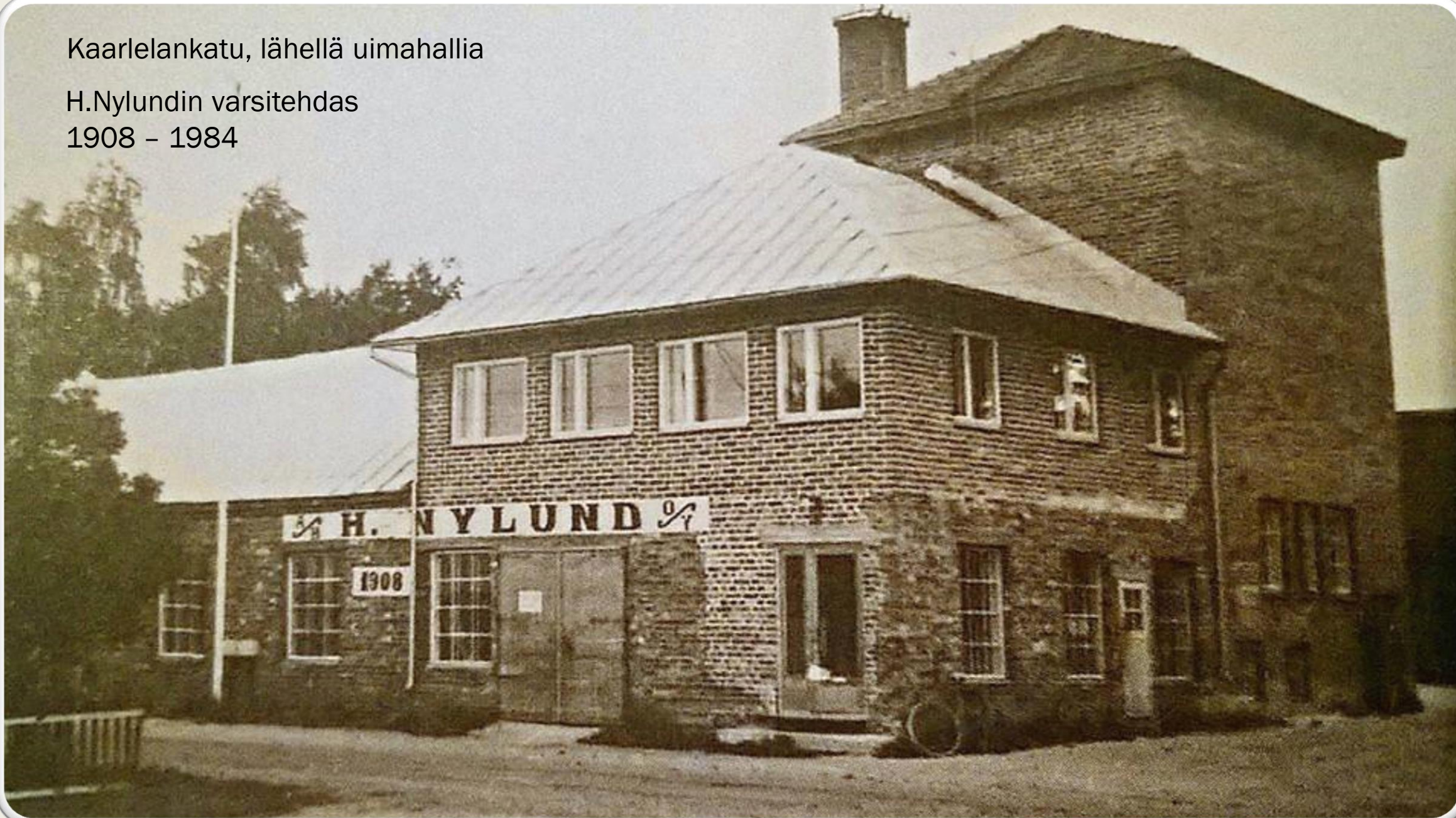
Uusi tehdas Tervahovilla 1960-1975

Kaarlelankatu, lähellä uimahallia

H.Nylundin varsitehdas

1908 – 1984

Tervahovi

Kokkolan Kivihiomo Oy Mesilän tiellä

Kesko Oy tukkukauppa
Vaasantie

Pohjanmaa Oy tukkukauppa Tehtaankadulla

Pohjanmaa Oy Tehtaankadulla

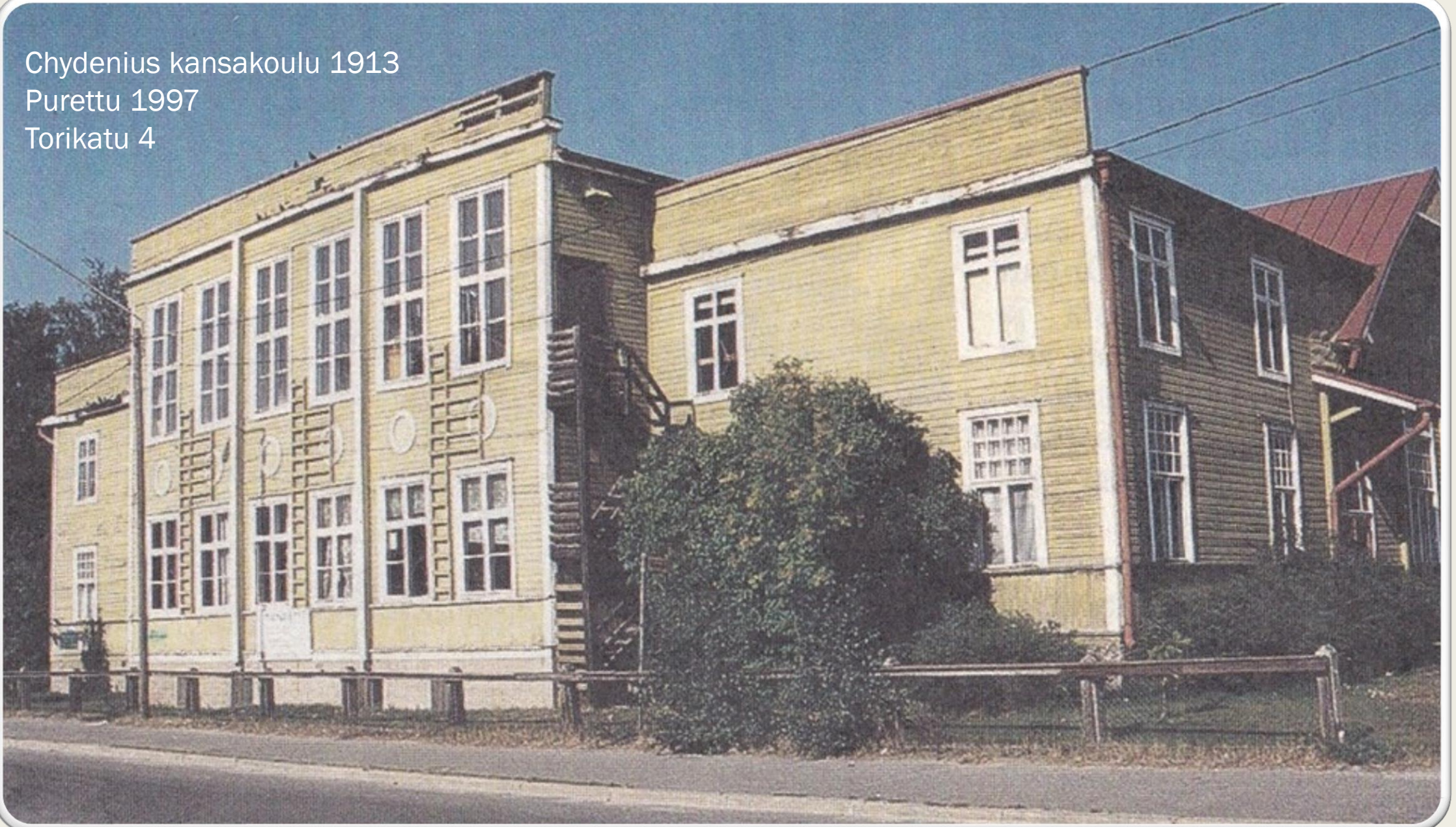
"Nyyjork" merimiestalot urheilukentän edessä

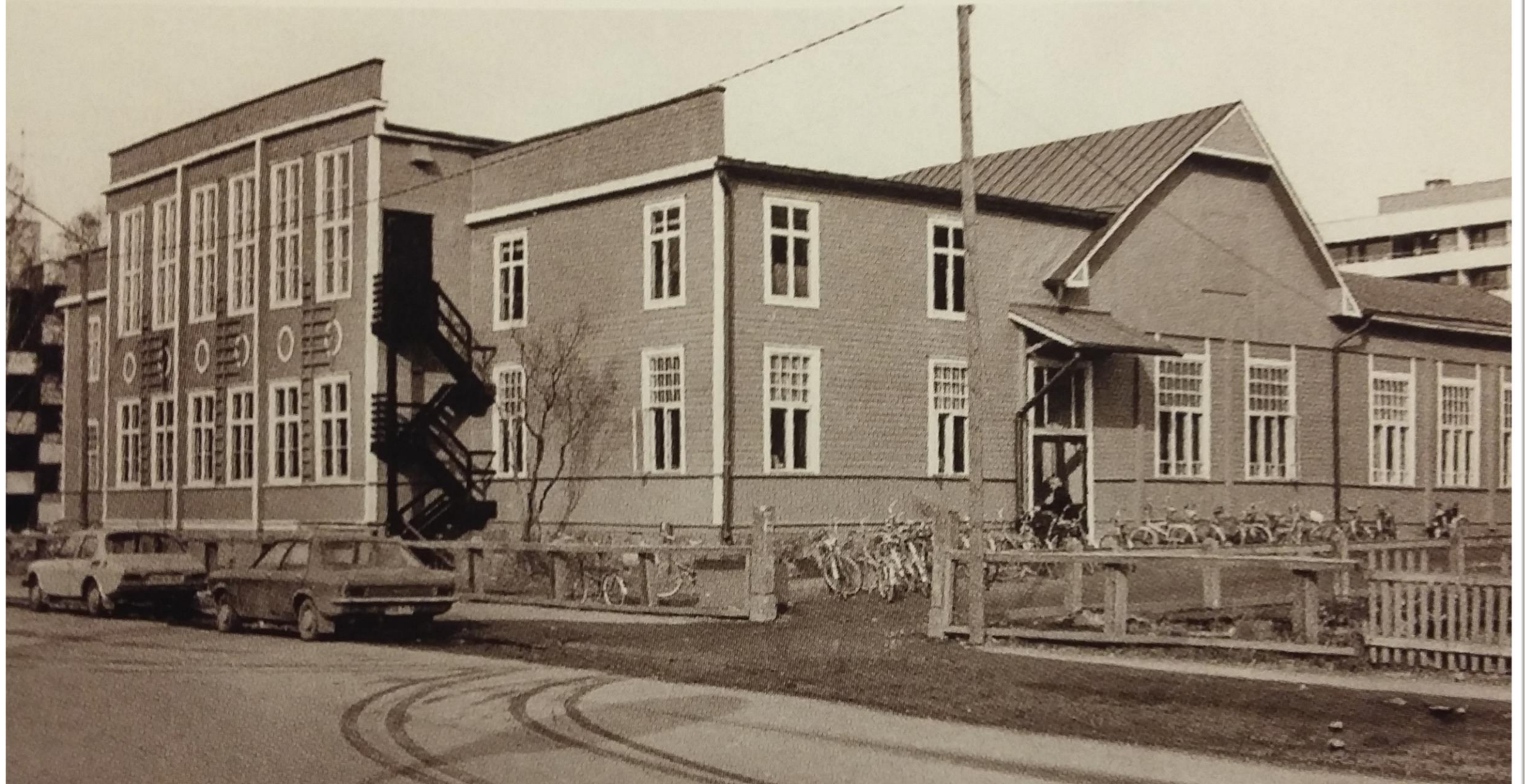

Kaarlelankatu
Nyk. Konekeskus

Chydenius kansakoulu 1913
Purettu 1997
Torikatu 4

Chydenius kansakoulu
Torikatu 4

Chydeniuksen koulu rakennettiin 1964

Anders Chydeniuksen katu

Kuva: Eugen Söderström

Koulu purettiin 2018

Vanha ruots. lyseo
(GSSL)

Arkkitehti L.J.Lindqvist 1866
Laajennusosa C.F. Rosqvist 1888

Gamlakarleby Sv. Samskola

Palo 1990

Keskipohjanmaan kirjapaino
Hotel Hospitz
KPO/tj- asunto
(Matkayhtymä/RTV huolto)

Axel Hagan makkaratehdas

Axel Hagan makkaratehdas

L.Kirkkokatu 19 (Seurakuntakeskus)
Kelloseppä Edv. Silén

Edv. Silén
KALLA KALEN

Rantakatu; Lennätiin, Postitalo

1962

Kuva: K.Mäkinen

Karleby Sparbank - Kaarlelan Säästöpankki

Rak. 1951
Arkkitehti Matti Finell

KAARLELAN
KUNNANTOIMISTO
1972-1977

Kuva Kaarlelan pitäjän historia IV

Pitkäsillankatu 12

Autoliike Helge Hallman

Lindroosin
Tukku

Chydenius kansakoulu

Långsved

Pitkäsillankatu 8

Kuva: Leo Torppa

Torikatu 6

Rak. C.E.Enqvist 1917

*Maria Åkerblomin ja Eino
Vartiovaaran koti Kokkolan
aikana*

Saarukan talo Hakalahdessa(1906)
(myöh. Hakalahden Shell)

Huhtamäen makeistehdas
Nyk. Kallentori

1920

Lindroosin Tukku

Bild: K.Lindroos

1960-luku

Isokangas

Thylin

Atomo

Kesoil

Granholm

MUITA KADONNEITA YLEISIÄ RAKENNUKSIA

Vaakatalo n. 1906
Meijerisilta rakennettiin 1905
(kuvattu Seurahuoneen ikkunasta)

Vanha linja-autoasema

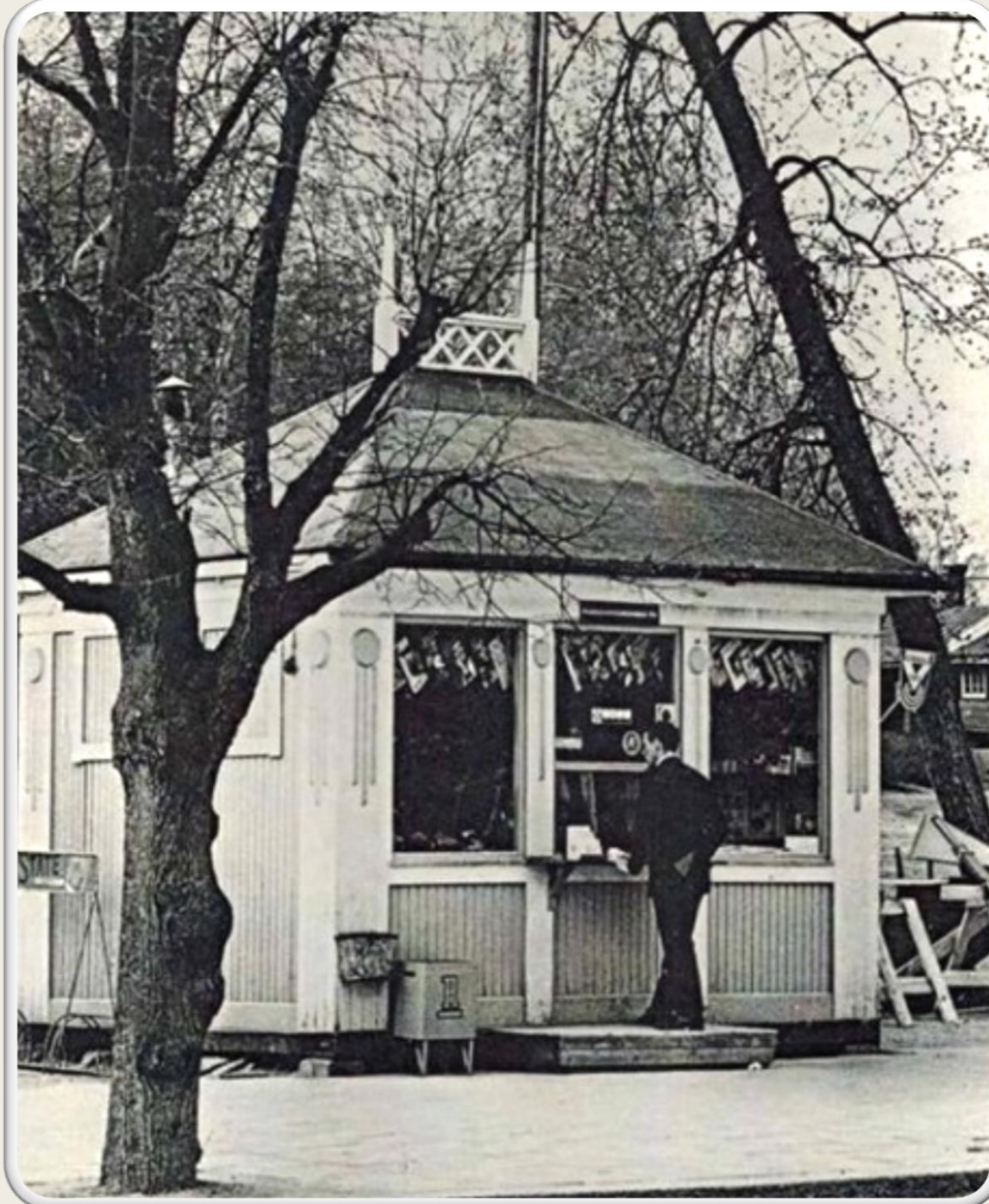

Asemakioski

Täältä haettiin päivä- ja viikkolehdet

Länsipuiston
kioski

Vesiposti lyseon
vieressä

Leo Torppa

"Isakin kirkko" – Yleinen käymälä

Rantakadulla kalahallia vastapäätä toimi pitkään tämä Iisakin kirkkona tunnettu yleinen käymälä. Sen liepeillä liikkui viinanmyyjät, sota-aikana myös jopparit sekä kellokauppiat. Ja bisnes sujui, varsinkin iltahämärissä. Varmasti ei tiedetä, mistä lempinimi Iisakin kirkko alunperin keksittiin. Ehkä se annettiin rakennustöiden hitaan edistymisen vuoksi tai sitten wc:n puhtaanapidosta vastanneen Iisakin mukaan.

Urheilutalon takana

Leo Torppa

Kuplauimahalla 1970-luvulla.

Torikatu 2
Helmut Nehrenheim

Kioski

Metro

Kiosken

1950-luku

Pitkäsillankatu; Fennia kioski, Kemikalia Widlund, Gunnar Anderssonin autoliike

Kuva: Leo Torppa

1980

Kuva: Peter Slotte

Union huoltoasema (Leif Sundholm) Pitkänsillankadulla (Kallentori)

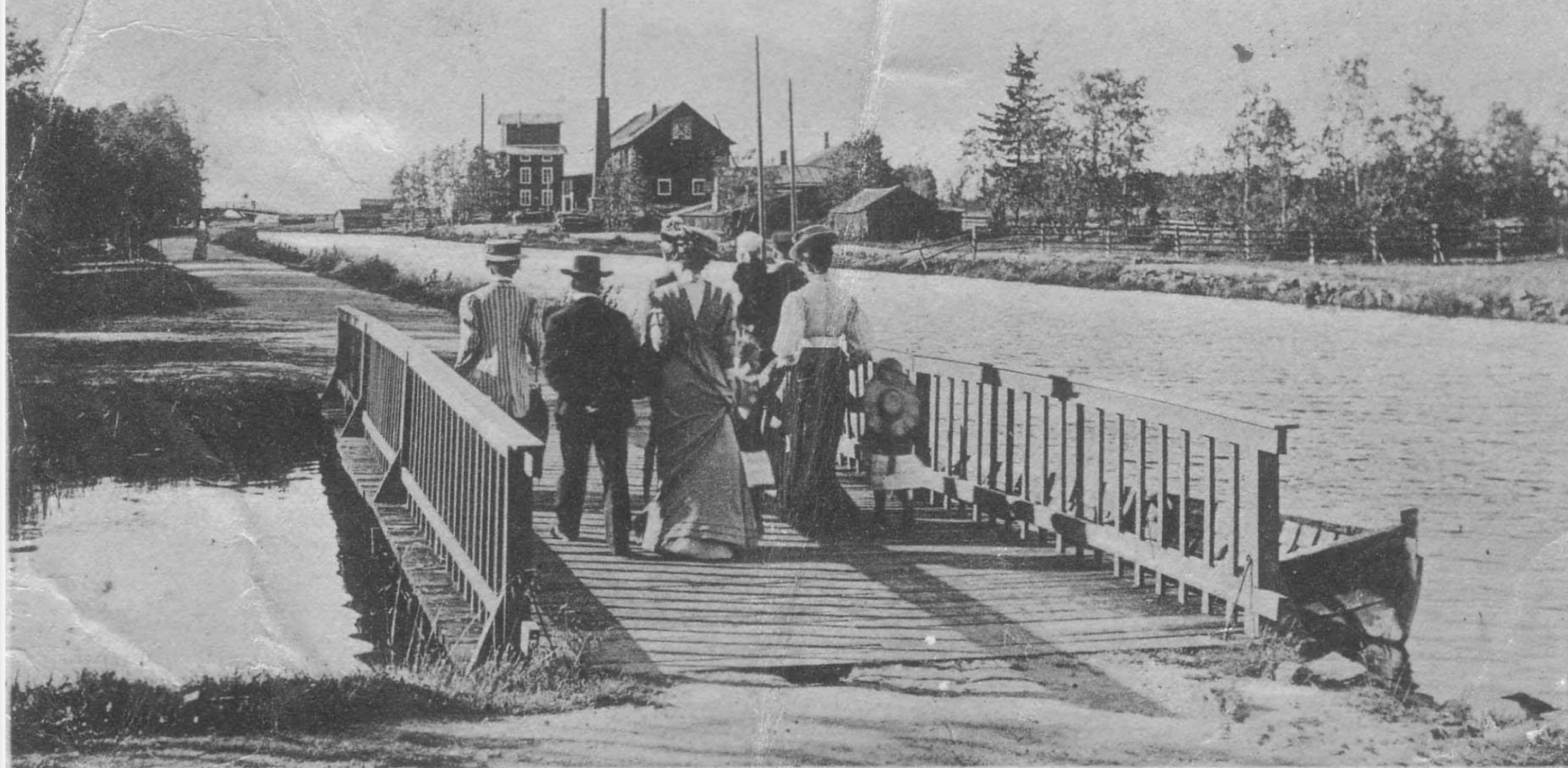
Suomen vanhin säilynyt
Shell-huoltoasema,
Kuva 1930-luvulta

Viinanpolttimo Suntain laidalla
Perustettu 1869

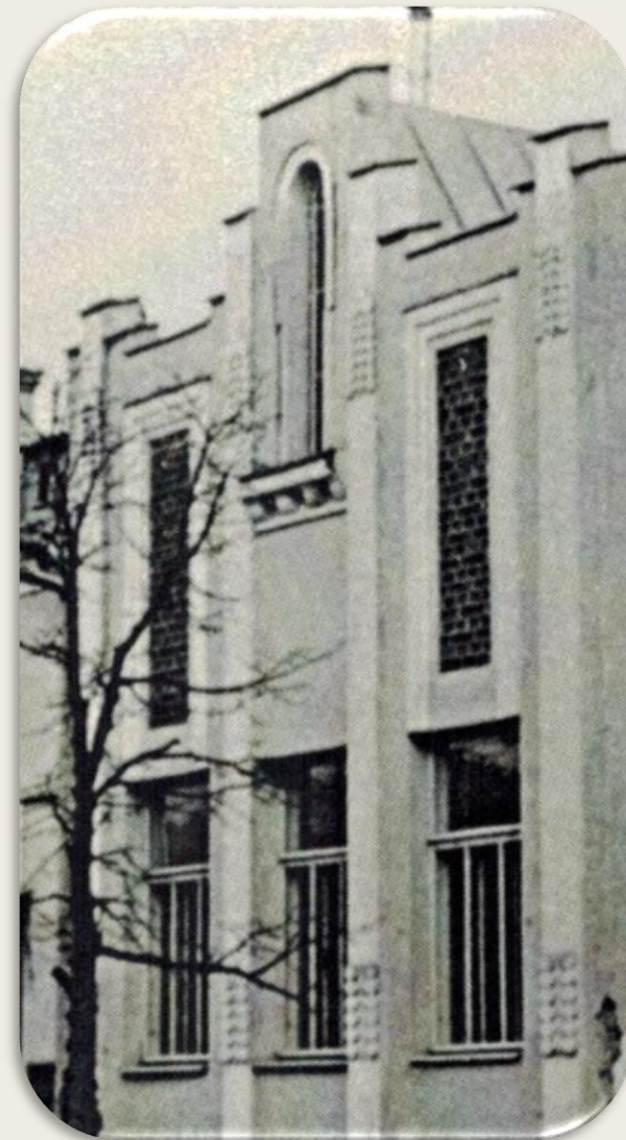

Viinanpolttimo ja "Pusujen Silta"

1910 Bränneriet och Strandpromenaden, med kyssarnas bro

Kadonnut arkkitehti

KUVAT KERTO VAT MENNEILTÄ AJOILTA

Lars-Eric Thylin / 2022

Gammall Carleby

Lähdeviite

- Yrittelijästä Väkeä, Leo Torppa, Keijo Jokinen, Eero Huima, Toivo Sandkvist, Annikki Wiirilinna, Peter Slotte, K.Mäkinen, Derrick Frilund, Kokkolan kaupungin historia, Museokuvat, KHRM, Postikortit, Ilmakuvat, Kokkola.fi, yksityisiä arkistoja.

Aikamatka sarjassa "Kuvat Kertovat"